KL 12.11.2019

Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asia: Lausuntopyyntö HE 64/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle työeläkelainsäädännön ja sairausvakuutuslain muuttamiseksi

Esityksen mukaan työeläkelakeihin otettaisiin säännös, työpanokseen perustuvan osingon lukemisesta eläkkeenä olevaan työansioon. Lääkäriliitto kommentoi alla vain esityksen em. kohtaa.

Työ- ja elinkeinonvapaus ovat perustuslain takaamia oikeuksia. Lääkäriliiton mielestä lääkärin niin kuin asianajajien ja muidenkin yrittäjien tulee voida vapaasti valita työskentelymuotonsa ja ansaintamallinsa. Lääkärit toimivat eri tavoin; palvelussuhteissa eli virka- ja työsuhteissa, itsenäisinä ammatinharjoittajina, omien yhtiöidensä kautta sekä erityyppisissä osakkuusmalleissa, mihin tämä kyseessä oleva työpanosasia tyypillisesti liittyy.

Vaikka ymmärrämmekin perusteen lähentää verotuksen ja eläkkeen perusteeksi luettavien ansioiden tulkintaa niin osinko ja työsuhteesta saatava palkka ovat oikeudellisesti kuitenkin eri asioita ja perustuvat eri lainsäädäntöön.

Työpanokseen perustuvan osingon osalta on todettava, että osingon saajan on oltava yhtiön osakas ja työpanososingon määrä on osakkaalle veronalaista tuloa eli verotus vastaa palkkatulon verotusta. Erona palkkatuloon on, ettei tästä osingosta makseta sosiaalivakuutusmaksuja, kuten eläkemaksua, mutta myöskään eläkettä ei siltä osin kerry.

Verohallinto otti muutama vuosi sitten kantaa ja linjasi työpanokseen liittyviä tilanteita verotuksen näkökulmasta. Tällöin korjattiin ja karsittiin virheellisiä tulkintoja, joita asian tiimoilta oli aiemmin esiintynyt.

Mikäli muutos toteutettaisiin, vesittäisi se osakkuusyhtiötoimintamallin, joka on ollut toimiva malli, koska siinä lääkärit saavat mahdollisuuden toimia kuin itsenäiset ammatinharjoittajat ja keskittyä lääkärintyöhön ilman mittavia hallinnollisia velvoitteita, jotka ko. mallissa järjestetään keskitetysti.

Jos muutos toteutettaisiin eivät lääkärit liiton arvion mukaan siirtyisi niinkään toimimaan työsuhteisina, vaan todennäköisesti he siirtyisivät harjoittamaan toimintaansa ammatinharjoittajina omien yhtiöidensä kautta. Näin ollen ansiotuloverotuksen piiriin kuuluvat tulot pienenisivät.

Lääkäriliiton mielestä tarvetta muuttaa vallitsevaa tilannetta ei ole.

Koska ei ole tarkkaa selvyyttä siitä, mihin kaavailtu muutos kokonaisuudessaan johtaisi niin lääkärien kuin muidenkin yrittäjien sekä vero- ja eläkemaksutulojen todellisten vaikutusten osalta, pitäisi nämä asiat liiton mielestä selvittää, mikäli esitystä lähdettäisiin viemään eteenpäin.

Kunnioittavasti

Suomen Lääkäriliitto

Kati Lehtonen,
lakimies, VT